

Algebra III - Abstraktna algebra, 13.06.2017.

1. Naj bo $S_{[0,1]}$ množica vseh bijekcij iz intervala $[0, 1]$ na interval $[0, 1]$.

- (a) Pokaži, da je $S_{[0,1]}$ grupa glede na operacijo komponiranja preslikav.
- (b) Naj bo $T = \{\alpha \in S_{[0,1]} \mid \alpha(0) = 0\}$. Pokaži, da je T podgrupa grupe $S_{[0,1]}$ (razloži tudi, zakaj je T neprazna množica).
- (c) Pokaži, da je $\{\sigma \in S_{[0,1]} \mid \sigma(0) = 1\}$ levi odsek podgrupe T v grupi $S_{[0,1]}$.
- (d) Določi $[S_{[0,1]} : T]$.

Re.

(a) \circ je asocijativna binarna operacija, $\text{id}(x) = x \forall x \in [0, 1]$ je nevtralni element, za vsak element obstaja inverz.

(b) $\text{id} \in T \Rightarrow T \neq \emptyset$;

$\forall \alpha, \beta \in T (\alpha\beta)(0) = 0$;

$\text{id}(0) = 0 \Rightarrow (\alpha^{-1}\alpha)(0) = 0 \Rightarrow \alpha^{-1}(\alpha(0)) = 0 \Rightarrow \alpha^{-1}(0) = 0 \Rightarrow \alpha^{-1} \in T$.

(c) Naj bo $f : [0, 1] \Rightarrow [0, 1]$ bijekcija t.d. $f(0) = 1$. Potem $fT \subseteq \{\sigma \in S_{[0,1]} \mid \sigma(0) = 1\}$ in $\{\sigma \in S_{[0,1]} \mid \sigma(0) = 1\} \subseteq fT \dots$

(d) $[S_{[0,1]} : T] = \infty$.

2. Konstruiraj Cayley-evo tabelo za alternirajoči grupi A_2 in A_3 . Ali je $\mathbb{Z}_3 \cong A_3$? (Odgovor razloži.)

Re.

$|A_2| = \frac{2!}{2} = 1, A_2 = \{(1)\}$;

$|A_3| = \frac{3!}{2} = 3, A_3 = \{(1), (123), (132)\}$;

\cdot	(1)	\cdot	(1)	(123)	(132)
(1)	(1)	(1)	(1)	(123)	(132)
(123)	(123)	(123)	(123)	(132)	(1)
(132)	(132)	(132)	(132)	(1)	(123)

$+$	0	1	2
0	0	1	2
1	1	2	0
2	2	0	1

$\Rightarrow \mathbb{Z}_3 \cong A_3$.

3. Naj bo \mathbb{R}^* grupa neničelnih realnih števil glede na operacijo množenja. Uporabi prvi izrek o izomorfizmu, in pokaži da je

$$\mathbb{R}^* / \langle -1 \rangle \cong \mathbb{R}^+.$$

Re. $\langle -1 \rangle = \{1, -1\}, \{x \in \mathbb{R}^* : |x| = 1\} = \{1, -1\}$.

Naj bo $\phi : \mathbb{R}^* \rightarrow \mathbb{R}^+$ definiran s $x \rightarrow |x|$. Potem je ϕ homomorfizem grup, $\ker(\phi) = \langle -1 \rangle$ in $\phi(\mathbb{R}^*) = \mathbb{R}^+ \dots$

4. Pokaži, da je vsaka abelska grupa reda 15 ciklična.

Re.

$$|G| = 15 = 3 \cdot 5,$$

Cauchijev izrek za abelske grupe $\Rightarrow \exists a, b \in G, a \neq e, b \neq e, |a| = 3, |b| = 5...$

Naj bo $c = ab$. Potem $|c| \notin \{1, 3, 5\}...$

$$|c| = 15 \Rightarrow G = \langle c \rangle.$$